

Lausuntopyyntö luonnoksesta pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamisesta

Kaupunginhallitus 14.11.2022 § 310
951/00.04.00/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Lätti-Hyvönen Sirpa
etunimi.sukunimi@kuopio.fi puh. 044 718 2132

Päätösehdotus	kaupunginjohtaja Pirhonen Jarmo Kaupunginhallitus päättää antaa asiassa esitetyn lausunnon.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.
Selostus	strategiajohtaja Sirpa Lätti-Hyvönen Taustalla on pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishanke (SM036:00/2020 KEHITTÄMINEN). Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishankkeessa koulutusjärjestelmää uudistetaan vastaamaan kansallisia tarpeita ja toimintaympäristön muutosta huomioiden yhteys opetus- ja kulttuuriministeriön alaiseen koulutusjärjestelmään. Hankkeessa arvioidaan millaiset muutokset pelastustoimen koulutusjärjestelmään, koulutusohjelmiin, tutkintoihin ja rahoitukseen on tarvetta tehdä, jotta pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan tulevaisuuden osaamistarpeisiin voidaan vastata kestäväällä tavalla. Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 14.11.2022.
Vaikutusten arviointi	-
Esitys	Kuopion kaupunki lausuu asiasta seuraavaa: Pelastusalalla on akuutti pula työntekijöistä ja tähän akuuttiin tilanteeseen ja lähivuosien työvoimatarpeisiin tulisi vastata välittömästi. Pitkällä tähtäimellä ikäluokkien pienentyessä koulutuksen vetovoiman kehittäminen on tärkeää. Samalla koulutuksen kehittämisessä on otettava huomioon alan osaamisvaateiden kasvu. On hyvä, että pelastusalan koulutus tuodaan samalle viivalle muun koulutuksen (mm. poliisi, ensihoitaja amk) kanssa. Kuopion kaupunki näkee, että esitetyistä vaihtoehdoista vaihtoehto 1, jossa pelastustoimen koulutusjärjestelmän perustutkinto olisi AMK-tutkinto, ottaa parhaiten huomioon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja tulevan osaamistarpeen. Vaihtoehdossa 1 on myönteistä se, että koulutus mahdollistaa laajemman ja monipuolisemman hakijajoukon jatkossa, kun kaikissa peruskoulutuksen jälkeisissä suuntautumsvaihtoehdoissa ei painoteta fyysisyyttä. Tämä lisää mm. naisten mahdollisuuksia päästä alalle ja sitä kautta työelämän tasa-arvoisuutta. Toisaalta on huolehdittava siitä, että kriittisen pelastajakoulutuksen sisältö on niin houkuttelevaa, että se turvaa pelastajatarpeen ja pelastusosaamisen tulevaisuudessa. Ensihoidon osuuden nostaminen tukee sitä, että tulevaisuudessa ensihoitoyksiköt tulevat olemaan hoitotasoisia yksiköitä. Varsinkin harvaan

asutuilla alueilla ja fyysisen palveluverkoston harventuessa osaavalla ensihoidolla on tärkeä merkitys.

Pelastusopisto on vastuussa pelastus- ja hätäkeskusalan koulutuksesta. Koulutuksen kehittäminen Pelastusopistolle on kustannusten ja koulutuksen laadun näkökulmasta tärkeintä kaikissa koulutusjärjestelmävaihtoehdoissa. Pelastusopistosta tulee muodostaa itsenäinen ammattikorkeakoulu.

Kuopiossa sijaitsevaa Pelastusopistoa ja sen toimintaympäristöä on pitkäjänteisesti kehitetty alueen toimijoiden rahoituksen sekä eu-rahoituksen turvin sekä laajalla yhteistyöllä. Pelastusopistolla on Kuopiossa käytettävissä ainutlaatuinen fasiliteetti eli Pelastusopiston harjoitusalue, jota on pitkään kehitetty ja johon on merkittävästi investoitu vuosien varrella. Sen hyödynnettävyyttä laajempaankin koulutustoimintaan tai koulutuksen myyntiin tulisi harkita. Pelastusopisto on vahva osa Kuopion seudulle kehittynyttä turvallisuuteen kytkeytyvää osaamiskeskittymää. Kuopio on v. 2021 solminut työ- ja elinkeinoministeriön kanssa 8-vuotisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen terveys- ja vesiturvallisuusosaamiseen liittyen. Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampus on yhdessä Kuopion yliopistollisen sairaalan kanssa maamme suurin lääkäreiden kouluttaja. Terveysteknologia on Pohjois-Savon maakunnan kärkialoja ja alan yrityksiä tai toimipaikkoja on yli tuhat. Siilinjärven Rissalassa sijaitsee puolustusvoimien varuskunta ja se on ilmavoimien torjuntahävittäjien tukikohta. Alueella on myös osaamista harvaan asutun alueen pelastusalan kysymyksistä, pitkistä etäisyyksistä ja sään ääri-ilmiöistä. Tätä täydentää osaltaan ilmatieteen laitoksen toiminta Kuopiossa.

Pelastusopistolle on taattava riittävät resurssit tutkintokoulutuksen järjestämiseen ja muutoksen edellyttämiin täydennyskoulutuksiin. Tulisi mahdollistaa myös TKI- ja muu monialainen yhteistyö ja vuoropuhelu alueen sidosryhmien, erityisesti korkeakoulujen Itä-Suomen yliopiston ja Savonia ammattikorkeakoulun sekä elinkeinoelämän kanssa. Toimintaympäristö on voimakkaasti viime vuosina muuttunut ja tarve erilaisille turvallisuusalan uusille ratkaisuille, tuotteille ja palveluille on lisääntynyt. Yhteistyö alueiden ja kuntien kanssa on tärkeää alan vetovoiman ja osajien pitovoiman vahvistamisessa. Digitalisaation merkitys on tärkeää huomioida myös pelastusalan osaamisen ja turvallisuuden yhtenä näkökulmana.

Koulutusajan pidentymiseen on varauduttava sisäänottomäärissä ja ylipäättään huolehdittava muutosvaiheen toteuttamisesta siten, että muutos ei omalta osaltaan vaikeuta alan osaajien saatavuutta.

Liitteet

Lausuntopyyntö luonnoksesta pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamisesta
Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistus raporttiluonnos
17.10.2022